

AIR NAVIGATION SERVICES OF SWEDEN

2014-12-19

Kulturdepartementet
103 33 STOCKHOLM

Promemorian Överlämnande av allmänna handlingar för förvaring (Ds 2014:34)

Sammanfattningsvis anser Luftfartsverket (LFV) att det är bra att det blir förtydliganden av vad som krävs när enskilda organ förvarar och hanterar allmänna handlingar i denna särskilda lag. Kan man regelverket är nuvarande lagstiftning tillräcklig men problemet är och har varit att enskilda organ inte har den kunskapen längre eftersom man sannolikt i samband med verksamhetsövergången har tagit bort kompetensresursen. Regelverket och kraven faller i glömska eller noteras inte. De allmänna handlingar som det enskilda organet tagit över rensas bort när informationen inte längre behövs i verksamheten eller blandas med enskilda handlingar och i vissa fall lämnas de t o m vidare till andra enskilda organ i samband med övertagande av verksamheten.

Det är bra med tydliga regler kring vad som krävs av hanteringen av allmänna handlingar så att de enskilda organen kan rusta och skapa processer och rutiner för detta. De krav som finns redan nu på hantering där arkivförteckningar och regler för utlämnande mm ingår uppfylls inte eftersom kompetens kring regelverket saknas.

Det kan dock vara tveksamt om detta kommer att fungera. LFVs erfarenhet är att det som bolagen ska hantera enligt regelverket kring förvaring av allmänna handlingar inte fungerat särskilt väl. De allmänna handlingarna försvinner i informationsflödet och den kompetens som finns kring regelverket fasas ut. Med tanke på de resurser och den aktivitet Riksarkivet hittills haft på området så är jag inte övertygad om att detta kommer att vara en fungerande lösning.

Det bästa vore att inte låta andra än myndigheter förvara allmänna handlingar annat än i yttersta undantagsfall. Detta kan kanske lösas genom förfarandet med att begära att få förvara allmänna handlingar, förutsatt att tilldelningen är restriktiv. Förslaget att i stället förse bolaget med kopior av de allmänna handlingar det har behov av för att bedriva sin verksamhet är klart att föredra.

Det bör nämnas att LFV har erfarenhet av överlämnande av allmänna handlingar för förvaring vilket skedde när LFVs flygplatsverksamhet överfördes till Swedavia AB.

Dokumentnummer

D-2014-027978

Ärendenummer

Ä-2014-001382

Ert datum

2014-09-23

Er beteckning

Ku2014/1492/RFS

Handläggare

Göransson, Maths

011-192483T

011-19 25 75F

maths.goransson@lfv.se

LFV

Generaldirektören

Vikboplan 11 Norrköping

011-19 20 00 T, 011-19 25 75 F

lfv@lfv.se

www.lfv.se

Org nr. 202100-0795

Detaljgenomgång

2 § Allmänna handlingar får inte avhändas

Även om man redan i nuvarande lag har en hänvisning till arkivlagen som har denna regel är det bra att få det förtydligt i ett sammanhang. Det är viktigt att även fortsatt ha de allmänna handlingarna samlade och särredovisade även om de förvaras i ett enskilt organ.

4 § Ansökan

Genom ett ansökningsförfarande blir det tydligt att man i det enskilda organet valt att förvara allmänna handlingar. I dagsläget sker detta ofta på ett alltför enkelt sätt som kanske inte uppfattas i ledningen och man är därför inte medveten om att det finns särskilda krav och att man har åtagit sig att följa det regelverket för dessa handlingar. Att det dessutom ska undersökas om det finns andra sätt att lämna över den information som behövs är en mycket mer funktionell lösning än att som nu bara lägga över ett ansvar nästan med automatik på bolaget utan att det uppmärksammas.

5 § Förvaringstid

Det är ett bra förtydligande att tidsbestämma förvaringen i det enskilda organet. Det är ofta som just förvaringen av allmänna handlingar bara glöms bort. Det enskilda organet byter medarbetare och dessa får inte alltid en överlämning där detta förhållande finns med. De allmänna handlingarna blir med tiden en del av det enskilda organets information och ingen vet eller kan avgöra vad som är allmänna handlingar. En tidsbegränsning kan ge ett incitament för att särbehandla dem under den tid som krävs.

8 § Tillsynsansvar

Just när det gäller enskilda organ som inte har kravet på hantering av verksamhetsinformation enligt tryckfrihetsförordningen, arkivlagen och offentlighets- och sekretesslagen är det nödvändigt med tillsyn för att inte de allmänna handlingarna ska hanteras på fel sätt. Finns inte regelverket som en naturlig del i verksamheten kan det behövas särskilda pådrivare som inspektioner och kontroll för att organisationen ska bli medveten om kraven.

9 § Rapporteringsskyldighet

Ett tydligt krav på att det enskilda organet ser till att de allmänna handlingarna hanteras i enlighet med regelverket är att föredra framför den nuvarande hänvisningen till Arkivlagen som ju kräver att man i det enskilda organet är insatt i det specifika regelverket. Det är inte så vanligt.

10-13 §§ Befogenheter vid tillsyn

Sanktioner i form av föreläggande, övertagande och tillträdeskrav kan vara incitament till att följa regelverket för att slippa sanktioner men det kräver att detta inte enbart är skrivningar i lag utan också blir realiteter. Ett föreläggande utan tillräcklig uppföljning för att göra det kännbart blir en tämligen tandlös sanktion och ett övertagande kan efter tillräckligt lång tid bli en lättnad även om det innebär en kostnad.

14 § Avgifter

Det är bra att även enskilda organ som förvarar allmänna handlingar får bidra till verksamheten. I övrigt är det skattemedel och avgifter från statliga myndigheter som står för detta. Dock inte kostnader för just tillsyn.

Beslut om detta yttrande har fattats av generaldirektören efter föredragning av enhetschefen Anki Steen. I den slutliga handläggningen har även chefsjuristen Maths Göransson deltagit.

enligt uppdrag

Maths Göransson
chefsjurist